

„A KOR NAGY DOLOGRA HÍ”

A dicsőséges Magyar Tanácsköztársaságot idézzük — 1919. március 21-ét. A magyar tavasz három forradalmi emléknapja közül a középső ez: történelmi folyamatosságában és a társadalmi fejlődésmenetben is közbülső tartóoszlopa annak a hídnak, amely 1848. március 15-ét, a polgári demokratikus forradalmat és szabadságharcot 1945. április 4-ével, a nemzeti felszabadulás és győzelmes szocialista forradalom kiindulópontjával összeköti.

A Magyar Tanácsköztársaság létrejötte és tevékenysége ugyanúgy az emberi haladás élvonalába emelte az országot és népét, amint 1848—49 hősie küzdelme tette azt a XIX. század derekán. Hiszen a magyar kommun első követője volt a Nagy Októbernek, a modern történelem korszakos változásának. S ezzel egyúttal fontos példa és bizohyíték is volt nemzetközi mérethe és értelemben a harcnak egy olyan szakaszában, amikor a fiatal Szovjetunió a belső és külső ellenforradalmi ellenség egyesült támadásának volt kitéve. Így látta ezt Lenin ezekben a napokban:

„Egyedül Oroszország példája nem volt érthető az egész világ munkásságának. Tudták, hogy Oroszországban Szovjet van — mindnyáján a Szovjet mellett vannak, de megijedtek a véres harc borzalmaitól. Magyarország példája döntő lesz a proletártömegek számára, az európai proletáriátus és dolgozó parasztság számára, mert azt bizonyítja, hogy nehéz pillanatokban a Szovjet-hatalmon kívül senki más nem tudja kormányozni az országot. Öreg emberek azt szokták mondani: „Felnőttek a gyerekek, emberré lettek, most már meghalhatunk”. Mi nem készülünk meghalni, mi haladunk a győzelem felé, de amikor olyan gyermeket látunk, mint Magyarországon, ahol már Szovjethatalom van, akkor azt mondjuk, hogy mi már megtettük a magunkét, nemcsak orosz, hanem nemzetközi méretekben is, és hogy mi kibírunk minden szörnyű nehézséget, hogy teljes győzelmet arassunk.”

S éppen mert a magyar kommun mélysegesen internacionalista volt, a forradalmi felszabadítási világküzdelem tevékeny osztagának vallotta magát, s ebben a szellemben cselekedett is — ezért lehetett olyan igazán magyar, a valóságos nemzeti érdekek képviselője és kifejezője. Győzelmenek, majd széles tömegbázisának az volt az alapja, hogy helyes válaszokat adott a dolgozó tömegek kérdéseire, a magyar társadalom évtizedes megoldatlan problémáira.

Nagyon kevés idő állt rendelkezésére a tanács hatalomnak, hogy építő programját megvalósítsa, hiszen szinte az első pillanattól kezdve fegyveres harcot kellett folytatnia a munkásuralom védelméért, a nemzeti függetlenség biztosításáért az antant imperializmus és csatlós csapatai ellen. A magyar vörös hadsereg hősi harca — különösen a felvidéki hadjárat idején — a magyar társadalom legszelebb rétegeinek támogatását élvezte.

Maradandó értékű volt azonban a szocialista átalakítás elkezdett kísérlete is. Negyed századon keresztül ragalmazta a

Horthy-reakció ennek a rövid 133 napnak intézkedéseit, s ez a gátlástalanul hazug propaganda természetesen nem volt teljesen hatástalan. De a magyar nép legvilágosabban látó erőiben, mindenekelőtt a munkásosztályban, sohasem tudták feledtetni a kommun emlékét. A magyar munkás nem feledte, hogy a gyár az övé lett, a bankokat államosították, a munkásellenőrzés révén hozzákezdett a termelő munka szocialista irányításához.

A munkásság, a parasztság, az értelmiség és a középrétegek leghaladóbb elemei a megvalósított tanács hatalomban a régi úri rend szétzúzását és a népuralom megteremtését látták. A szocialis törvénykezésben — mindenekelőtt a munkáscsaládok és gyerekeik sorsának javításában — pedig történelmi igazságtévést. Az egyik legfényesebb és hosszú évtizedekre világító fejezete a tanács hatalomnak a kultúra, a népművelés olyan felvirágoztatása, amely a magyar szellemi életnek minden értékét felkarolta, s ezzel minden nagy alakját, Lukács Györgytől kezdve Bartók Bélán, Móricz Zoltánon át Mórly Zsigmondig, Krúdy Gyuláig és Babits Mihályig, a kulturális forradalom lelkes segítőjévé, résztvevőjévé tette. Nem hiába írta 1919 tavaszán Babits Mihály:

*Magyarok! A kor nagy dologra hí,
mi vagyunk az idők postásai,
mi küldjük szét a vörös levelet,
melynek pecsétjei vérző szívek.*

*S sokan remegnek, ha a pósta jön,
de még többeknek lesz ez szent öröm,
hogy nem volt annyi vér és annyi könny
hiába, mert már a nagy óra jön.*

A Magyar Tanácsköztársaság bukása után az ellenforradalom szószólói és a kommun egykori ingatag támogatói közül is nem kevesen, mindenképpen azt igyekeztek bizonygatni, hogy a tanács hatalom a belső támogatás hiánya miatt omlott össze. Ez azonban nem felel meg a tényeknek. Bár bizonyos hibák, mindenekelőtt a parasztpolitikában, a két munkáspárt egyesítésének módjában, az antant ígéreték jóhiszemű elfogadásában 1919 nyarán valóban gyöngítették a belső frontot, a tanács hatalmat csak külső intervenció, katonai túlerő tudta legyőzni. Kedvezőtlen volt a nemzetközi helyzet, Szovjet-Oroszország nem tudott katonai segítséget adni. Ahogy Krupszkájának nemrég megjelent könyvében elmondja, Lenin is azt vallotta, hogy a Magyar Tanácsköztársaságnak, szemben a hatalmas kiterjedésű Szovjet-Oroszországgal, nem volt hová „visszahúzódnia a polgárháborúban”.

De abban, hogy a felszabadulás után, a most már kedvező nemzetközi helyzetben, a magyar munkásosztály olyan erősnek, vezetésre képesnek mutatkozott, a népi hatalom viszonylag gyorsan felülkerekedett, rendkívüli szerepe volt az 1919-es példának. S azóta is a Magyar Tanácsköztársaság tanulságai és emléke beépültek a magyar szocialista átalakítás gyakorlatába és elméletébe.

A magyar kommun örökké élni fog a megvalósuló szocialista Magyarországon!

Herczeg Klára: Tanácsköztársasági emlékmű

Tanaka üzenete Brezsnyevnek

Leonyid Brezsnyev, az SZKP Központi Bizottságának főtítkára fogadta Sigmicu Akirat, Japán moszkvai nagykövetét, a diplomata átadta Brezsnyevnek Tanaka Kakuei japán miniszterelnök üzenetét. Brezsnyev és a japán nagykövet baráti beszélgetést folytattak, amelynek során érintették a szovjet—japán kapcsolatok fejlődésével összefüggő kérdéseket.

Ülést tartott az MSZMP Központi Bizottsága

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága március 19—20-án kibővített ülést tartott.

A Központi Bizottság megvitatta és elfogadta a Politikai Bizottságnak az időszerű nemzetközi kérdésekről szóló tájékoztatóját; a munkásosztály helyzetéről szóló jelentését; a közművelődés helyzetéről és fejlesztésének feladatairól szóló előterjesztését, valamint a párt szervezeti életével kapcsolatos kérdésekben előterjesztett javaslatát.

Az ülésről közlemény jelenik meg.

Fiatalok a földgáz-programért

A DÉGÁZ KISZ-istáinak eredményes védnöksége

Az Ifjúsági Törvény alapján országsszerte ifjúsági parlamenteket tartanak a vállalatok, üzemek, intézmények KISZ-szervezetei. Az alföldi Gázgyártó és Szolgáltató Vállalatnál tartott fórumon olyan határozatok is születtek, amelyek a szegedi földgázprogram megvalósításának sikerét segítik elő.

Mint ismeretes, a városban a földgázra átállás 1967-ben kezdődött. A munkák gyorsításáért 1971-ben a DÉGÁZ KISZ-szervezete és a vállalat vezetői megvizsgálták a védnökségvállalás lehetőségét. A védnökség értelmében három brigád alakult, szocialista címért küzdő ifjúsági brigádok, feladatuk az elosztóvezetékek cseréje, csatlakozóvezetékek ki-

építése, valamint a vezetékek üzembe helyezése lett, a város meghatározott területén. A konkrét műszaki tennivalók mellett az előkészítési munkában, földelésben, a fogyasztók kiértékelésében társadalmi munka végzésére is rengeteg lehetőség adódott. A lányok a kiértékeléseket postázták, az egy lakáshoz szükséges anyagcsomagok összeállítását kapták, a fiúké a földelés. Ennek meggyorsítására a KISZ-esek kapcsolatot kerestek a város több ifjúsági szervezetével.

Az akció sikerült. A fiatalok megértették a védnökség lényegét, évek óta újabb és újabb vállalatokkal jelentkeznek. Többek között tavaly októberben megszervezték a Bérkert utcai és az Avar ut-

cai gázvezeték földmunkáit. A Bérkert utca második szakaszának kiadását teljesen ők végezték, mintegy 10 ezer forint értékben. Az Avar utcai munkához a városi KISZ-bizottság nyújtott segítséget. Több napon keresztül dolgoztak itt különböző iskolák, vállalatok fiataljai. Idén is folytatódik a fiatalok akciója.

A DÉGÁZ az idén az egyéni munkaverseny szempontjait is a földgázprogram megvalósításához szabta. A kiváló ifjú mérnök, közgazdász, szakmunkás és a többi megtisztelő címet, kiváló dolgozó kitüntetést azok érik el, akik legtöbbet tesznek azért, hogy a földgázra átállás határidőre megtörténjen. Az országban egyedül a szegedi vállalatnál használják a kemény polietilén csöveket. Ezek lefektetésének technológiáját itt dolgozták ki, rendszeresen foglalkoznak a műszaki fejlesztés lehetőségeivel. Ezen a téren is megtaláljuk a DÉGÁZ fiataljait azokban a brigádokban, amelyek a Bérkert utcai vezetékek építéséből oroszlánrészt vállaltak.

A DÉGÁZ fiataljai is nagyon akarják, hogy Szeged felszabadulásának 30. évfordulójára befejeződjék a földgázprogram megvalósítása. Ezért ezúton is kéri a város azon ifjúsági szervezeteit, amelyek úgy érzik, tehetnek ez ügyben valamit, keressék meg a vállalat KISZ-vezetőségét, várják és elfogadják a segítséget.

Módosították a vasutasok kollektív szerződését

Nyereségrészesedést kapnak

a gyermekgondozási időre a kismamák

Az elmúlt hetekben száz-ezer vasúti dolgozó vitatta meg munkahelyi megbeszéléseken a kollektív szerződések végrehajtásának múlt évi tapasztalatait. A résztvevőknek körülbelül az egyharmada módosító javaslatot is tett. A javaslatokat az ország hat vasúttársaságát és a vasutas-szakszervezet területi bizottságait máris összegezték. Az ennek alapján kidolgozott módosítások megbeszélésére a MÁV vezérigazgatóság, a vasúttársaságok, továbbá a szakszervezet, munkautgyi és közgazdasági szakemberek kedden-szerdán országos tanácskozást rendeztek Szombathelyen. A konzultáció befejeztével közölték, hogy a MÁV időközben elért eredményei lehetővé teszik, hogy az idén is több, a dolgozók szempontjából kedvezőbb módosítás történjen a 145 ezer vasutas dolgozót érintő kollektív szerződésben. A legjelentősebb változás az, hogy a gyermekgondozási segélyen levő kismamák is megkapják a nyereségrészesedésüket, s ez a rendelkezés 1973-ra viszszaemelőleg is érvényes. A nők szakképzésének elősegítése érdekében a módosított

kollektív szerződés kimondja, hogy a megfelelő szintű vasúti szakképzettség megszerzéséért a nődolgozókat jutalomszabadság illeti meg.

Vendéglátóipari szakközépiskolát avattak Vásárhelyen

Ünnepélyes keretek közt avatták föl tegnap, szerdán Hódmezővásárhelyen a közelmúltban elkészült vendéglátóipari szakközépiskolát. Molnár Károly belkereskedelmi miniszterhelyettes avatóbeszédében méltatta az intézmény jelentőségét: az iskola az 1965-ben megindult középfokú vendéglátóipari oktatás és képzés fontos bázisa lesz. Hozzájárulva az ország vendéglátóiparának gyorsuló fejlődéséhez, Bács-Kiskun, Szolnok, Békés, Hajdú és Csongrád megye számára képez szakembereket, szakmunkásokat. A hódmezővásárhelyi Kertváros központjában emelt új

iskola 47 millió forintba került.

A megnyitó ünnepségen hirdették ki a Szakma Kiváló Tanulója verseny eredményeit is. A háromnapos, országos verseny győzteseit és helyezetteit azzal jutalmazták, hogy szakmunkásbizonyítványukat hamarabb megkapják, s jutalomútdülésben, pénzjutalomban részesülnek. Méltó elismerésben van részük az oktatóknak is. A szakközépiskola közöttük Papp Katalin és Csikós Zsuzsanna, a felszolgálók közül Bándoli Attila (mindhárman budapestiek) bizonyult a legjobbnak.